

شناسایی ابعاد و رویکردهای توسعه فرهنگی ورزش و عوامل موثر بر آن

احیا عابدی^۱

سید محمدحسین رضوی^۲

مرتضی دوستی^۳

سید عبدالحمید احمدی^۴

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۹/۴
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۱۱/۲۵

توسعه فرهنگی، زیربنای توسعه حقیقی و پایدار در تمامی زمینه از جمله نظام ورزش است. از آنجا که ورزش از نظر ماهوی و ذاتی، امری فرهنگی است، توسعه ورزش در اسناد بالادستی و برنامه های توسعه کشور در قالب توسعه فرهنگی مورد توجه بوده است. هدف از اجرای تحقیق حاضر، شناسایی ابعاد و رویکردهای توسعه فرهنگی ورزش و عوامل موثر بر آن در ورزش کشور بود. این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و به روش اسنادی مبتنی بر روش تحلیل محتوای کیفی انجام گرفت و از روش سه سویه سازی جهت تقویت اعتبار پژوهش استفاده گردید.

یافته ها نشان داد از مجموع ۱۳۵ گزاره کد گذاری شده، ۲۳ مقوله به عنوان عوامل موثر، در قالب سه رویکرد (۱) رواج و مشارکت در ورزش (۲) توسعه ارزش، اخلاق و هویت بومی و ملی در ورزش (۳) ورزش به عنوان ابزار و هدف توسعه، شناسایی و دسته بندی شدند. بر این اساس، سیاست های کلی و منویات رهبری، توسعه نظام ورزش، توجه به رویکرد سلامت، توسعه اجتماعی، توسعه سیاسی، توجه به خانواده و اوقات فراغت، توجه به ارزش، اخلاق، هویت بومی و ملی، توجه به ورزش قهرمانی، توجه به ورزش همگانی و تربیتی، شاخص های توسعه کمی ورزش، مدیریت و برنامه ریزی، توسعه اقتصادی و زیرساختی ورزش، توسعه سرمایه گذاری، توجه

^۱ دکترای مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه مازندران، مازندران، ایران

^۲ دانشیار، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه مازندران، مازندران، ایران (نویسنده مسئول) E-mail: Razavismh@yahoo.com

^۳ استادیار، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه مازندران، مازندران، ایران

^۴ دانشیار، جهاد دانشگاهی، تهران، ایران

به ورزش‌های بومی و محلی، توسعه فرهنگ ورزش، توسعه علمی و آموزشی، رسانه و تبلیغات، توسعه حقوقی ورزش، توجه به نظام تشویق و تنبیه، نظارت و ارزیابی، مشارکت بخش خصوصی، توسعه فرصت‌های برابر و توجه به توسعه ورزش بانوان بودند. بر اساس نتایج این تحقیق، توسعه فرهنگی ورزش به‌عنوان یک هدف، به هماهنگی و هم‌افزایی تمام عناصر تأثیرگذار بر آن وابسته است.

واژگان کلیدی: فرهنگ، ورزش، توسعه فرهنگی و اسناد بالادستی



مقدمه

توسعه و تلاش برای دستیابی به آن در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی مهم‌ترین مسئله مسئولان و صاحب‌نظران به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه است (شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۸۲). مبنای هر نوع توسعه، توسعه فرهنگی است؛ از این رو، دولت‌ها در راستای رسیدن به توسعه همه‌جانبه، سعی در تغییر نگرش خویش به انسان، به صورت موجودی فرهنگی هستند، چراکه مبنای توسعه حقیقی و پایدار توسعه فرهنگی است (صالح نیا و همکاران، ۱۳۸۹). توسعه فرهنگی موضوعی است که طی برنامه‌های متعدد توسعه به‌ویژه از برنامه سوم توسعه تاکنون مورد تأکید ویژه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کلان قرار گرفته است (عارفی، ۱۳۹۱، ۱۴۵).

امروزه، فراگیر شدن ورزش به‌عنوان ابزاری برای توسعه در ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی مطرح می‌باشد. لزوم تبیین عوامل مؤثر در رشد و توسعه این ابزار می‌تواند در نیل به اهداف و سیاست‌های استراتژیک کشور مؤثر باشد (برنامه ششم توسعه بخش ورزش، ۱۳۹۴: ۲). ورزش نیز مانند دیگر عرصه‌های اجتماعی برای ماندگاری باید همواره در رشد و توسعه خویش بکوشد و ابعاد و زوایای خویش را بسط و گسترش داده، تثبیت و تقویت کند. از دیدگاه اجتماعی، ورزش به‌عنوان مقوله‌ای مدرن، دو وجه اصلی و متمایز از یکدیگر دارد که از ارتباط متقابل و قوی با یکدیگر برخوردار هستند. وجه اول آن، حرفه‌ای بودن ورزش است که از یک سو برخی آن را به‌عنوان شغل برمی‌گزینند و وجه دوم، جایگاه آن در جامعه به‌عنوان کالایی فرهنگی است. ورزش نوین، یکی از پرنفوذترین کالاهای فرهنگی است که در ایام فراغت و زمان‌های سرگرمی با میانجی (رسانه‌ها) و یا بدون میانجی (حضور در ورزشگاه‌ها) مورد استفاده اقشار گوناگون قرار می‌گیرد (احمدی و همکاران، ۱۳۹۱: ۸۸). ورزش و تربیت‌بدنی در دنیای امروز با فرهنگ و هنجارهای اجتماعی دارای تعامل و ارتباط مستقیم می‌باشد و بازتاب فرهنگ اجتماعی در جوامع جدید است. در تمدن و فرهنگ غنی ایرانی-اسلامی، ورزش و تربیت‌بدنی علاوه بر ارتباط متقابل با فرهنگ اجتماعی با توجه به مدارک و شواهد تاریخی و نظری در متون ادبیات ملی و دینی، یک پدیده فرهنگی و تربیتی تلقی می‌شود که از مهارت‌ها و رشته‌های ورزشی مختلف استفاده می‌کند (آقاپور، ۱۳۹۲).

سیاست های کلی نظام، قانون اساسی، سند چشم انداز ۱۴۰۴، سیاست های فرهنگی و اصول آن، برنامه های پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و نظایر آن ها همگی دارای بندها و موادی درباره ورزش و تربیت بدنی است. از آنجا که ورزش از نظر ماهوی و ذاتی، امری فرهنگی است، توسعه ورزش در اسناد بالادستی در قالب توسعه فرهنگی مورد توجه قرار گرفته است.

توسعه فرهنگی را می توان فرآیند ارتقای شئون گوناگون فرهنگ جامعه در راستای اهداف مطلوب دانست که زمینه ساز رشد و تعالی انسان ها خواهد شد. در اینجا منظور از شئون گوناگون فرهنگ، نگرش ها، ارزش ها، هنجارها، قوانین، آداب و رسوم می باشد. هدف نهایی توسعه فرهنگی، رشد و تعالی انسان در ابعاد مادی و معنوی است (صالح نیا و همکاران، ۱۳۸۹). بدین منظور در اصول و سیاست های فرهنگی نیز بر پرورش روح و جسم با اهتمام همه جانبه به امر ورزش و تربیت بدنی به عنوان یک ضرورت مهم اجتماعی (موضوع بند «۱۵») تأکید شده است. در برنامه های پنج ساله کشور، برنامه های توسعه ورزش و تربیت بدنی در بخش های مختلف به ویژه در بخش توسعه فرهنگی ارائه گردیده و موجب شده است توسعه ورزش به عنوان یکی از شاخص های توسعه فرهنگی مورد توجه قرار گیرد. در برنامه پنجم توسعه و در بخش سیاست های کلی آن نیز براهتمام به توسعه ورزش در ابعاد مختلف تأکید شده و تربیت بدنی به عنوان موضوع فرهنگی در فصل اول (فرهنگ اسلامی - ایرانی) گنجانده شده است. در راستای توسعه فرهنگی ورزش، شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۹) ورزش را از ابعاد اصلی شاخص های راهبری کشور (بهداشت جسمی و روانی) معرفی کرده است. بدین منظور شرکت در ورزش همگانی و نوع آن (به تفکیک گروه های سنی و جنسیتی)، حضور در ورزش قهرمانی و حرفه ای و نوع آن (به تفکیک گروه های سنی و جنسیتی)، تأثیرات روانی و رفتاری طرفداری از تیم های ورزشی، استفاده از اماکن ورزشی (به تفکیک گروه های سنی و جنسیتی) و فضا، اعتبار و نیروی انسانی به عنوان مؤلفه های توسعه فرهنگی ورزش کشور معرفی شده اند.

با توجه به اهمیت توسعه فرهنگی در ورزش، اقدامات و مطالعات، بیشتر در مورد ابعاد توسعه ورزش یا فرهنگ ورزش انجام گرفته و توجه کمتری نسبت به توسعه فرهنگی در ورزش شده است (رمضانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۵: ۶۲). در این خصوص کشگر و همکاران (۱۳۹۵) فرهنگ ورزش را مجموعه باورها و مفروضات انسانی مورد انتظار جامعه در ورزش و رفتار بر اساس ارزش ها و هنجارهای مطلوب جامعه شامل رفتار محترمانه با رعایت اخلاق و تکریم فرهنگ سایر ملل و اقوام و ایجاد عادت به ورزش از طریق مدیریت

منابع برای خلق شرایط و امکانات ورزش کردن و نمایش نموده‌های ملموس زیبایی‌شناختی و هنرمندانه به‌عنوان مصنوعات ورزش در جامعه تعریف کرده‌اند. بر اساس طرح جامع ورزش کشور (۱۳۸۲) مفهوم توسعه فرهنگ ورزش به‌عنوان رواج ورزش در جامعه و بحث اخلاق ورزشی تعریف شده است. در این راستا قلی‌زاده و سید صالحی (۱۳۹۴) تحقیقی با عنوان «نقش برنامه‌های شبکه ورزش در ارتقای فرهنگ ورزشی زنان» انجام داده و بر تأثیر مثبت رسانه‌ها و بر روی تغییر نگرش و رفتار مردم نسبت به ورزش کردن به‌عنوان توسعه فرهنگ ورزش تأکید داشته‌اند. همچنین، هنری و همکاران (۱۳۹۱) نقش چهارگانه اطلاع‌رسانی، آموزش، مشارکت اجتماعی و فرهنگ‌سازی رسانه‌های ورزشی را در توسعه فرهنگ ورزش قهرمانی مورد بررسی قرار داده‌اند. دی بوچر و همکاران^۱ (۲۰۱۶)، ساتیرادو و شیلبری^۲ (۲۰۰۹) و جوادی پور (۱۳۹۴) نیز توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای همچنین آصفی و همکاران (۱۳۹۳)، عراقی و کاشف (۱۳۹۳) و شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۸۹) توسعه ورزش همگانی را به‌عنوان توسعه فرهنگ ورزش بررسی کرده‌اند. گودرزی و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیق خود عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگ ورزش همگانی از طریق سیمای جمهوری اسلامی ایران را مورد بررسی قرار داده‌اند. ایرج پور و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان «بررسی نقش رسانه‌های جمعی در توسعه فرهنگی ورزش همگانی و حرفه‌ای کشور»، توسعه فرهنگی ورزش را به‌عنوان توسعه مؤلفه‌ها و رواج ورزش در نظر گرفته‌اند. در این راستا عبدوی و فخری (۱۳۹۰) نیز بر نقش رسانه در اوقات فراغت زنان و مشارکت در ورزش به‌عنوان توسعه فرهنگ ورزش پرداخته‌اند.

علاوه بر مطالب فوق در برخی پژوهش‌های نزدیک به موضوعات فرهنگ و ورزش، مقوله اخلاق به‌عنوان یک رکن مهم در توسعه فرهنگی ورزش مورد توجه بوده است. در این تحقیقات بر عواملی از جمله تولید و تقویت نظام ارزش‌های اجتماعی، رقابت قاعده‌مند، درونی کردن هنجارها، توسعه اخلاقی، مدیریت چالش‌های اخلاقی در ورزش (جوانمرد و نوابخش، ۱۳۹۳)، انتقال ارزش‌های اخلاقی در ورزش، ترغیب ورزشکاران نخبه به رعایت اصول اخلاقی، آموزش اصول اخلاقی (نادریان، ۱۳۹۲)، تأکید شده است. در این راستا شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۵) بر تقویت و ارتقای روحیه پهلوانی و پاسداشت ارزش‌های معنوی و اخلاقی، ارتقای فرهنگ حاکم بر ورزشگاه‌ها و مسابقات ورزشی، ارتقای کیفی و تقویت رویکردهای فرهنگی و اخلاقی رسانه‌ای

^۱ Sotiriadou, k. & shilbury

^۲ De bosscher and et all

ورزش کشور، مبارزه ساختارمند با ناهنجاری‌های اخلاقی و فرهنگی و ترویج اخلاق و منش پهلوانی برای توسعه فرهنگی ورزش تأکید کرده است. همچنین، ندایی و همکاران (۱۳۹۳) پرخاشگری ورزشی، دوپینگ، تبانی، نژادپرستی، تقلب و بازی غیرمنصفانه را از چالش‌های اخلاقی ورزش بیان کرده‌اند.

در مطالعه فرهنگ ورزش کشور و لزوم روی‌آوری به ورزش، دیدگاه کارکردگرایی ساختی "پارسونز" نیز در برخی تحقیقات مورد استفاده قرار گرفته است. بر اساس دیدگاه مذکور، نهادهای اجتماعی با توجه به کارکردهای ضروری‌شان قابل فهم می‌باشند. بر این اساس، عمده‌ترین کارکردهای ورزشی بر اساس نظریه کارکردگرایی ساختی، کمک به حفظ انگاره‌ها و مدیریت تنش^۱ (در این مورد ورزش فرصت‌هایی را ایجاد می‌کند تا ارزش‌ها و هنجارهای حاکم اجتماعی به افراد آموزش داده شود)، کمک به انسجام و همبستگی^۲ (ورزش با گرد هم آوردن افراد و وحدت بخشیدن به آن‌ها و تزریق احساسات هم‌گروهی در میان آنان، خدمت ارزنده‌ای به جامعه خود می‌کند)، کمک در دستیابی به هدف^۳ (ورزش فرصت‌هایی را ایجاد می‌کند تا افراد از بازی بیاموزند که چگونه هدف خود را تعیین کنند و از راه‌های پذیرفته‌شده اجتماعی به این اهداف دست یابند)، کمک در سازگاری و تطبیق با شرایط محیطی^۴ (ورزش از طریق رشد دادن و تکامل بخشیدن به مهارت‌های بدنی افراد جامعه کمک می‌کند) بیان شده است (صفابخش، ۱۳۸۶). فعالیت‌ها و جشنواره‌های ورزشی، نمودی از سازمان اجتماعی‌اند و به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر در شکل‌گیری سیاست‌ها و مناسبات داخلی و خارجی می‌توانند کارکردهای متعدد اجتماعی، فرهنگی و ارتباطی داشته باشند و تأثیرات و تحولات زیادی را برجای بگذارد (مرادی و همکاران، ۱۳۹۳). در این راستا احمدی پور و همکاران (۱۳۹۲) بر کارکردهای سیاسی- اجتماعی ورزش از جمله تقویت ملی‌گرایی، تقویت حس قلمرو خواهی، توسعه جهانی‌شدن، تقویت هویت ملی تأکید داشته‌اند. رمضان‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) نیز توسعه فرهنگ اجتماعی، توسعه فرهنگ سیاسی، توسعه فرهنگ اقتصادی، تقویت هویت ملی دینی و توسعه آموزشی و فناوری اطلاعات را به‌عنوان عوامل مؤثر در توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی بیان کرده‌اند. همچنین، مرادی و همکاران (۱۳۹۳) کارکردهای میان فرهنگی و بین‌المللی را برای ورزش ذکر کرده‌اند. تحقیقات علمی با ارائه ظرفیت‌های کشور

^۱ Latency
^۲ Integration
^۳ Goal Attainment
^۴ Adaptation

در حوزه ورزش با تأکید بر اولویت‌های فرهنگی^۱ کشور می‌توانند به تحقق اهداف و چشم‌انداز فرهنگی کشور و ارائه الگوی سبک زندگی ایرانی اسلامی کمک کنند.

با مرور مطالعات صورت گرفته در زمینه توسعه فرهنگی ورزش می‌توان بیان داشت این تحقیقات رویکردهای مختلف و چندبعدی به مفهوم توسعه فرهنگی ورزش داشته‌اند و این امر، فقر شدید ادبیات نظری در تبیین و فهم هر چه بهتر ابعاد این پدیده را در آثار داخلی نشان می‌دهد و خود مستلزم بازیابی منسجم آثار تحقیق در این زمینه است. در این راستا تحقیق حاضر باهدف شناسایی ابعاد و رویکردهای توسعه فرهنگی ورزش و عوامل موثر بر آن در ورزش کشور انجام گرفته است.

روش‌شناسی پژوهش

نیاز به گسترش ورزش در سطح جامعه، لزوم بررسی‌های بیشتر در این مورد را افزایش داده است. از این رو، مباحث عدیده‌ای با عنوان توسعه فرهنگی در ورزش مطرح می‌شوند. از آنجاکه مفاهیم و نظریات درباره پدیده‌های اجتماعی در اسناد و متون بازتاب می‌یابند، نیازمند راهبردی روش‌شناختی برای تأمین کیفیت و عینیت هستند. این پژوهش به روش اسنادی مبتنی بر روش تحلیل محتوای کیفی و با مطالعه قانون اساسی، اسناد بالادستی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، برنامه‌ها و طرح‌های توسعه مرتبط با فرهنگ و ورزش انجام گرفته است. روش اسنادی، روشی کیفی است که پژوهش‌گر تلاش می‌کند تا با استفاده نظام‌مند و منظم از داده‌های اسنادی به کشف، استخراج، طبقه‌بندی و ارزیابی مطالب مرتبط با موضوع پژوهش اقدام نماید. روش پژوهش اسنادی هم به منزله روشی تام و هم تکنیکی مورد توجه می‌باشد (صادقی و عرفان منش، ۱۳۹۴: ۶۹). این روش می‌تواند از تکنیک‌های پژوهشی متعدد از جمله فرا تحلیل کیفی، تحلیل محتوا، کدگذاری و طبقه‌بندی بهره بگیرد (همان، ۱۳۹۴: ۸۷). به منظور شناسایی ابعاد و رویکردهای توسعه فرهنگی ورزش و عوامل موثر بر آن متن، ۲۱ سند بالادستی در قالب ۳۰۶ صفحه به صورت گزاره‌های مستقل (بدون تغییر یا حذف مطالب) مورد بررسی و مطالعه قرار گرفت و رئوس مطالب و نکات کلیدی آن‌ها شناسایی شد. پس از آن با استفاده نظام‌مند از داده‌های اسنادی، به استخراج و کدگذاری گزاره‌ها، در قالب رویکرد‌ها و عوامل موثر اقدام گردید. در مرور و تحلیل گزاره‌های مورد بررسی از متن ۲۱ سند بررسی شده، جمعا ۱۳۵ گزاره استخراج گردید. در طی

^۱ به نقشه مهندسی فرهنگی کشور (۴۲:۱۳۹۲) رجوع گردد.

تحلیل، متون مورد نظر چندین بار مورد بازنگری قرار گرفت. به منظور بررسی روایی دسته بندی کامل شده با داده ها و وجوه تغییر آن با مفاهیم، مقوله ها بررسی و دوباره تنظیم شد. در این پژوهش از روش سه سویه سازی یا مثلث سازی^۱ منابع داده‌ها (استفاده از منابع معتبر به‌ویژه دست‌اول)، ایجاد تنوع در منابع، بررسی منابع متعدد، کیفیت خواندن و انجام پژوهش، مشورت با متخصصان و رعایت موازین اخلاقی) جهت تقویت اعتبار پژوهش استفاده گردیده است (همان، ۱۳۹۴: ۸۵). جدول شماره ۱ اسناد مورد استفاده در پژوهش (جامعه آماری) را نشان می‌دهد.^۲

جدول ۱

اولویت‌ها و اقدامات حوزه فرهنگی ورزش کشور (نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور) مصوب ۱۳۹۵ (۱)
آئین‌نامه «کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی» مصوب جلسه ۶۳۷ مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۳ (۲)
سیاست‌ها و راهبردهای ارتقای سلامت زنان ۱۳۸۶ مصوبه شش‌صد و سیزدهمین (۳)
سیاست‌های بهبود وضع گذران اوقات فراغت زنان و دختران، جلسه ۵۱۳ مورخ ۸۱/۱۲/۲۰ (۴)
راهبردهای ورزش بانوان در جمهوری اسلامی ایران - شورای فرهنگی اجتماعی زنان، ۱۳۷۶ (۵)
شاخص‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - شاخص ۴۹ الی ۵۸ مصوبه ۱۳۸۲، ۵۳۰ (۶)
راهبردهای فرهنگی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - بند ورزش مصوبه ۱۳۸۴، ۵۶۹ (۷)
سیاست‌ها و اولویت‌های فرهنگی سازمان تربیت بدنی مصوبه ۸۴/۴/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی (۸)
نقشه مهندسی فرهنگی کشور (۱۳۹۲)، شورای عالی انقلاب فرهنگی (۹)
سند چشم‌انداز توسعه کشور (۱۰)
سیاست‌های کلی برنامه پنج توسعه کشور (۱۱)
شاخص‌های راهبردی، ابعاد و مؤلفه‌های فرهنگی (۱۳۸۹) مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۲)
منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۳۸۳ (۱۳)
سیاست‌های کلی نظام (۱۳۸۵) ابلاغی مقام معظم رهبری (۱۴)
اصول سیاست فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۷۱)، شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۵)
سیاست‌های کلی "ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور (۱۳۹۲)" ابلاغی مقام معظم رهبری (۱۶)
سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه (۱۳۹۳) ابلاغی مقام معظم رهبری (۱۷)
سیاست‌های کلی جمعیت (۱۳۹۳) ابلاغی مقام معظم رهبری (۱۸)
سیاست‌های کلی خانواده (۱۳۹۵) ابلاغی مقام معظم رهبری (۱۹)
سیاست‌های کلی سلامت (۱۳۹۳) ابلاغی مقام معظم رهبری (۲۰)
قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (۲۱)

^۱triangulation

^۲ اعداد داخل پرانتز در مقابل سیاست‌ها، در کلیه جداول، کد اختصاص یافته به آن سیاست‌ها می‌باشند که در انتهای آنها آورده شده است.

یافته‌های پژوهش

بر اساس یافته‌های تحقیق، ۲۳ مقوله در قالب سه رویکرد (۱) رواج و مشارکت در ورزش (۲) توسعه ارزش، اخلاق و هویت بومی و ملی در ورزش (۳) ورزش به‌عنوان ابزار و هدف توسعه، به‌عنوان عوامل موثر بر توسعه فرهنگی ورزش، شناسایی و دسته‌بندی گردید که به تفکیک در جداول ۲ و ۳ آورده شده‌اند. جدول ۲، گزاره‌های کدگذاری شده تحقیق و مقولات استخراج شده پیرامون توسعه فرهنگی ورزش در اسناد بالادستی را نشان داده است.

جدول ۲: گزاره‌های کدگذاری شده

مقولات	
سیاست‌های کلی و منویات رهبری	<p>توجه به رهنمودهای حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (۱)</p> <p>ترویج و به‌کارگیری نظرات و دیدگاه‌های حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری درباره ابعاد فرهنگی تربیت‌بدنی (۲)</p> <p>تهیه طرح و نظامنامه جامع فرهنگی تربیت‌بدنی در راستای تحقق سند چشم‌انداز (۲)</p> <p>عملیاتی نمودن سیاست‌های فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در جامعه ورزشی کشور (۲)</p> <p>تحقق سیاست‌های کلان فرهنگی و اجتماعی نظام و مهندسی فرهنگی در تربیت‌بدنی کشور (۲)</p> <p>توجه بیشتر به رهنمودهای حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری در تدوین راهبردها و برنامه‌های عملیاتی (۸)</p> <p>سیاست‌های ابلاغی رهبری (۱۴-۲۰، ۱۱)</p>
توسعه نظام ورزش	<p>چشم‌انداز فرهنگی کشور در افق ۱۴۰۴ (۹).</p> <p>ورزش به‌عنوان مقوله‌ای کارا در سند چشم‌انداز توسعه کشور می‌تواند مطرح باشد (۱۰).</p> <p>برنامه پنج توسعه‌دربند ۱۲ بخش امور اجتماعی بر تقویت و توسعه زیرساخت‌ها برای گسترش کمی و کیفی امکانات گذران بهینه‌ی اوقات فراغت و اهتمام به توسعه‌ی ورزش در ابعاد مختلف و حمایت از گسترش فعالیت‌های گردشگری با تأکید بر سفرهای زیارتی تأکید کرده است (۱۱)</p> <p>توسعه تربیت‌بدنی و ورزش در مدارس (موضوع‌بند «۵-۵»)(۱۶)</p> <p>توسعه تربیت‌بدنی و ورزش همگانی (موضوع‌بند «۴۴»)(۱۷)</p> <p>تربیت‌بدنی رایگان برای همه در تمام سطوح (موضوع‌بند ۳ اصل دوم قانون اساسی) (۲۱)</p>
توجه به خانواده و اوقات فراغت	<p>تبیین، تشکیل، تحکیم، تعالی و ایمن‌سازی خانواده؛ استانداردسازی فضاهای بازی، ورزش و تفریح و آموزش کودکان و احیای بازی‌های سنتی و بومی مناسب (بند ۳۵ راهبردهای ملی) (۹)</p> <p>هدایت، غنی‌سازی و در اوقات زندگی در زمینه ورزش و تفریحات سالم در سطوح فردی، خانوادگی و اجتماعی (۹)</p> <p>ترغیب زنان به امر ورزش به‌عنوان مروجین و مشوقین ورزش در خانواده (۴)</p> <p>تبیین و ترویج الگوی ورزش و تفریحات سالم بر اساس تعالیم اسلام (بند ۶ راهبردهای ملی)(۹)</p>

<p>ایجاد فرصت برای حضور اعضای خانواده در کنار یکدیگر و استفاده مؤثر خانواده از اوقات فراغت به صورت جمعی (موضوع بند «۵») با ورزش (۱۹).</p>	
<p>داشتن جامعه‌های برخوردار از سلامت از طریق ورزش (۱۰) ارتقای سلامت جسمی و روحی معلمان و دانش آموزان و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی (موضوع بند «۵-۲») از طریق ورزش (۱۶) ارتقای امید به زندگی، تأمین سلامت و تغذیه سالم جمعیت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی (موضوع بند «۶») از طریق ورزش (۱۸) ایجاد سازوکارهای لازم برای ارتقاء سلامت همه‌جانبه خانواده‌ها (موضوع بند «۱۶») از طریق ورزش (۱۹) تقویت و ارتقای سلامت عمومی و کاهش آسیب‌های اجتماعی در جامعه با فرهنگ سازی ورزش همگانی در بین همه اقشار مردم (۱) ارتقا و توسعه سلامت زنان در ابعاد جسمی، روانی، فرهنگی، اجتماعی و معنوی و پیشگیری از بیماری‌ها (۳)</p>	<p>توجه به رویکرد سلامت</p>
<p>ارتقای تربیت عقلانی و رشد بینش دینی، سیاسی و اجتماعی دانش آموزان و اهتمام به جامعه‌پذیری برای تحکیم وحدت و همبستگی ملی، وطن‌دوستی و مقابله هوشمندانه با تهاجم فرهنگی و پاسداشت استقلال، آزادی، مردم‌سالاری دینی و منافع ملی (موضوع بند «۳-۵») از طریق ورزش (۱۶) پرورش روح و جسم با اهتمام همه‌جانبه به امر ورزش و تربیت بدنی به‌عنوان یک ضرورت مهم اجتماعی (موضوع بند «۱۵») (۱۵). برنامه‌ریزی برای کاهش جرم و جنایت (موضوع بند «۵۶») از طریق ورزش (۱۷). تقویت مؤلفه‌های هویت‌بخش ملی (ایرانی، اسلامی، انقلابی) و ارتقای وفاق و همگرایی اجتماعی (موضوع بند «۱۳») از طریق ورزش (۱۸). حضور در میادین ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی متناسب با موازین اسلامی (۱۳) تقویت و ارتقای جایگاه زنان در صحنه‌های ورزشی (موضوع بند «۱۳») و بند «۱۵» سیاست‌های کلی (۱۴)</p>	<p>توسعه اجتماعی</p>
<p>افزایش ظرفیت‌های قدرت نرم (موضوع بند «۳-۵۳») از طریق ورزش (۱۷). حفظ و افزودن بر دستاوردهای سیاسی جمهوری اسلامی در منطقه آسیای جنوب غربی (موضوع بند «۵۹») از طریق ورزش (۱۷). بهره‌گیری حداکثری از روش‌ها و ابزارهای دیپلماسی نوین و عمومی (موضوع بند «۶۳») (۱۷). ایجاد انگیزه و عزم ملی و تقویت اقتدار ملی از طریق فعالیت‌های مناسب ورزشی و ارتقای جایگاه آن در منطقه (موضوع بند «۴») و بند «۲۰» سیاست‌های کلی (۱۴) رسیدن به جایگاه اول در منطقه جنوب غربی آسیا تأکید شده است، در این رابطه کارکرد فراملی ورزشی از طریق حضور در میادین بین‌المللی و به خصوص بازی‌های آسیایی، پارالمپیک، المپیک و قاره ای و کسب مقامات ورزشی قابل قبول مؤثر است (بند «۶») و «۸») (۱۰). تقویت و جهانی‌سازی ورزش‌ها و بازی‌های ملی و بومی ایران با تنظیم و ارائه سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی در سطح ملی و فراملی (۸)</p>	<p>توسعه سیاسی</p>

<p>تقویت و ترویج ارزش‌های اسلامی و فرهنگی در ورزش بانوان در چارچوب نقشه مهندسی فرهنگی کشور (۲)</p> <p>ارتقای فرهنگ دینی و اخلاق حرفه‌ای در محیط ورزش و میان ورزشکاران (۲)</p> <p>تبیین، ترویج و تبلیغ فرهنگ عفاف و رعایت اصول و موازین اخلاقی و ارزشی در محیط‌های فرهنگی (۴)</p> <p>مبارزه ساختارمند با ناهنجاری‌های اخلاقی و فرهنگی، تخلفات و جرائم ورزشی و تلاش حداکثری برای کاهش دعاوی و اختلافات ورزشکاران، مدیران و دست‌اندرکاران این حوزه از طریق مدیریت عالیته‌های انضباطی و اخلاق در فدراسیون‌های ورزشی و ایجاد ساختارهای حقوقی، قضایی و داوری ورزشی با هماهنگی نهادهای ذی‌ربط (۱)</p> <p>تأثیرات روانی و رفتاری طرفداری از تیم‌های ورزشی (۱۲)</p> <p>پرهیز از تبرج و حرکت‌های انفعالی در مقابل الگوهای منفی رفتاری در فعالیت‌های ورزشی زنان (۵)</p> <p>تبیین اهداف و مبانی ارزشی، اجتماعی و زیستی ورزش و تربیت‌بدنی در جمهوری اسلامی (۸)</p> <p>تقویت و ارتقای روحیه پهلوانی و پاسداشت ارزش‌های معنوی و اخلاقی همچون مردم‌دوستی، ایثارگری و عدالت‌خواهی در بین مربیان و مدیران ورزش کشور و ارتقای فرهنگ حاکم بر ورزشگاه‌ها و مسابقات ورزشی با استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی و تبلیغی کشور (۱)</p> <p>شناخت و شناساندن ارزش‌های دینی و ملی و تهیه سیاست‌های فرهنگی در قلمرو تربیت‌بدنی جمهوری اسلامی و منشور اخلاق ورزش (۲)</p> <p>طراحی ضوابط و استانداردهای ملی اصلاح و ارتقای سلامت محیط‌های گوناگون اجتماعی اعم از دولتی و خصوصی از قبیل محیط‌های ورزشی و تفریحی به‌منظور تسهیل رعایت عفاف و حجاب (بند ۱۷ اقدامات ملی) (۹)</p> <p>تدوین و اجرای برنامه جامع ورزش همگانی، قهرمانی و بومی و توجه به کارکردهای ورزش در ابعاد مختلف با تأکید بر اخلاق و آموزه‌های اسلامی و متناسب‌سازی زیرساخت‌ها و امکانات ورزشی هماهنگ با نیازهای زنان و مردان در مناطق شهری و روستایی (بند ۲۰ اقدامات ملی) (۹)</p>	<p>توجه به ارزش، اخلاق و هویت بومی و ملی</p>
<p>ساماندهی وضعیت فرهنگی ورزش قهرمانی و حرفه‌ای کشور به‌ویژه در سطح فدراسیون‌ها و باشگاه‌های ورزشی حرفه‌ای و برنامه‌ریزی در جهت ترویج فضائل اخلاقی، روحیه پهلوانی و جوانمردی و پرهیز از الگوسازی کاذب (۱)</p> <p>حضور در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای و نوع آن (به تفکیک گروه‌های سنی و جنسیتی) (۱۲)</p>	<p>توجه به ورزش قهرمانی</p>
<p>شرکت در ورزش همگانی و نوع آن (به تفکیک گروه‌های سنی و جنسیتی) (۱۲)</p> <p>تدوین و اجرای برنامه جامع ورزش همگانی، قهرمانی و بومی و توجه به کارکردهای ورزش در ابعاد مختلف (۹)</p> <p>افزایش اعتبارات، امکانات، ساعات درسی و فعالیت‌های ورزشی دختران و پسران در مدارس و دانشگاه‌ها (بند ۱۴-۲ راهبردهای ملی) (۹)</p>	<p>توجه به ورزش همگانی تربیتی</p>
<p>ظرفیت اسمی میادین ورزشی (تماشاگران) (بند شماره ۴۹) (۶)</p> <p>تعداد تماشاگران مسابقات ورزشی (بند شماره ۵۰) (۶)</p> <p>سرانه مساحت اردوگاه‌های فرهنگی - تفریحی به‌کل دانش‌آموزان (بند شماره ۵۱) (۶)</p> <p>سرانه فضاهای ورزشی ثبت‌شده به تفکیک عمومی و دانشجویی (بند شماره ۵۲) (۶)</p> <p>سرانه فضاهای ورزشی مدارس (بند شماره ۵۳) (۶)</p>	<p>شاخص‌های توسعه کمی ورزش</p>

<p>تعداد ورزشکاران فعال در ورزش‌های قهرمانی (بند شماره ۵۴) (۶)</p> <p>تعداد ورزشکاران شرکت‌کننده در مسابقات بین‌المللی (بند شماره ۵۵) (۶)</p> <p>تعداد باشگاه‌های ورزشی (بند شماره ۵۶) (۶)</p> <p>تعداد تشکل‌های صنفی، حرفه‌ای در بخش ورزش (بند شماره ۵۷) (۶)</p> <p>تعداد مسابقات ورزشی بین‌المللی برگزارشده در داخل (بند شماره ۵۸) (۶)</p>	
<p>برنامه‌ریزی‌ها و هماهنگی‌های لازم را برای رشد و توسعه فرهنگ ورزشی و فرهنگ‌سازی در همه زمینه‌ها و سطوح ورزشی به‌صورت مستمر (۸)</p> <p>جهت‌دهی به برنامه‌ها و فعالیت‌های مختلف گذران اوقات فراغت زنان و دختران در راستای تأمین سلامت جسمی و بهداشت روانی، کسب نشاط و شادی، شناسایی و رشد استعدادها، تقویت تمایلات دینی و اخلاقی و هویت دینی و ملی زنان. (۴)</p> <p>تقویت همکاری‌ها و هماهنگی‌های بین بخشی در تدوین برنامه‌های مؤثر بر ارتقای سلامت زنان از طریق شورای عالی سلامت (۳).</p> <p>ایجاد هماهنگی میان کلیه دستگاه‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، اجرایی و نظارتی به‌منظور استفاده بهینه از توان و امکانات موجود و تبادل تجربیات، اطلاعات و منابع در خصوص اوقات فراغت زنان و دختران (۴)</p> <p>شناسایی و تلاش جهت رفع موانع فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر ارتقای سلامت زنان (۳)</p> <p>سالم‌سازی فضاهای ورزشی (موضوع بند «۷» سیاست‌های کلی نظام) (۱۴)</p>	<p>مدیریت و برنامه‌ریزی</p>
<p>ارتقای سهم ورزش در تولید ناخالص ملی و رونق اقتصاد دانش‌بنیان ورزش با ترویج فرهنگ وقف و گفتمان-سازی در حوزه اقتصاد مقاومتی با تأکید بر جلب مشارکت- خیرین، سازمان‌های مردم‌نهاد، داوطلبان و بخش خصوصی (۱)</p> <p>ایجاد مجتمع‌های چندمنظوره ورزشی (۴)</p> <p>استفاده از اماکن ورزشی (به تفکیک گروه‌های سنی و جنسیتی) و فضا، اعتبار و نیروی انسانی (۱۲)</p> <p>توسعه، تجهیز و گسترش امکانات مراکز فرهنگی و ورزشی برای گذران اوقات فراغت بانوان با اولویت به مناطق محروم (۴)</p>	<p>توسعه اقتصادی و زیرساختی ورزش</p>
<p>توسعه سرمایه‌گذاری ورزش کشور در سطوح پایه (ورزش دانش‌آموزی و دانشجویی) با رویکرد فرهنگی و تربیتی و ایجاد هم‌افزایی در بهره‌مندی عموم مردم از فضاهای ورزشی دستگاه‌های اجرایی (۱)</p>	<p>توسعه سرمایه‌گذاری</p>
<p>تقویت و نهادینه‌سازی ورزش‌های ملی و بازی‌های بومی و محلی و اشاعه فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر آن‌ها در همه عرصه‌های ورزشی از طریق همکاری و مشارکت سازمان‌ها (۱)</p> <p>شناخت و معرفی ورزش‌ها و بازی‌های ملی و بومی ایران و فعالیت برای جهانی‌سازی آن. (۲)</p> <p>تقویت و جهانی‌سازی ورزش‌ها و بازی‌های ملی و بومی ایران با تنظیم و ارائه سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی در سطح ملی و فراملی (۸)</p>	<p>توجه به ورزش‌های بومی و محلی</p>
<p>تقویت فرهنگ ورزش و حمایت از فعالیت‌های ورزشی مناسب با وضعیت جسمانی زنان با رعایت موازین اسلامی و پرهیز از اعمال سلیقه در فعالیت‌ها و محیط‌های ورزشی (۵)</p>	<p>توسعه فرهنگ ورزش</p>

<p>تشویق زنان به شرکت در فعالیت‌های تربیت‌بدنی با تأکید بر ورزش همگانی و ایجاد تشکیلات ورزشی از طریق تقویت بودجه و امکانات ورزش آموزشی و احداث و تجهیز فضاها و اماکن ورزشی سرپوشیده (۵)</p> <p>فراهم آوردن زمینه دستیابی زنان به امکانات ورزشی در کشور با رعایت موازین اسلامی به‌منظور تأمین شادابی و سلامت جسمی و روانی زنان (۵).</p> <p>توسعه فرهنگ ورزش در بین دختران و زنان، رفع موانع موجود (۳)</p> <p>توسعه و ارتقای کیفی و کمی ورزش بانوان از طریق مشارکت سازمان صداوسیما و همکاری نهادهای فرهنگی ذی‌ربط با وزارت ورزش و جوانان (۱)</p> <p>ورزش‌های بانوان به‌ویژه در سطوح پایه و همگانی در راستای ارزش‌های اسلامی و فرهنگی و با توجه به میزان جمعیت زنان کشور تقویت‌شده و ضمن محرومیت‌زدایی به‌گونه‌ای مضاعف توسعه یابد (۸)</p> <p>شرکت در ورزش همگانی و نوع آن (به تفکیک گروه‌های سنی و جنسیتی) (۱۲)</p>	
<p>پیشنهاد راهکارهای توسعه آموزش و پژوهش‌های فرهنگی در ورزش کشور و ارائه به مراجع ذی‌ربط برای تصویب (۲)</p> <p>تبیین اهداف و مبانی ارزشی، اجتماعی و زیستی ورزش و تربیت‌بدنی در جمهوری اسلامی با انجام مطالعات علمی (۸)</p> <p>مهارت بخشی و ارتقای سطح آگاهی، خردمندی و توانمندی‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی زنان و دختران (۴)</p> <p>تربیت انسان‌های مؤمن، پرهیزکار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلندهمت، امیدوار، خیرخواه، باشناط، حقیقت‌جو، آزادمنش، مسئولیت‌پذیر، قانون‌گرا، عدالت‌خواه، خردورز، خلاق، وطن‌دوست، ظلم‌ستیز، جمع‌گرا، خودباور و ایثارگر (موضوع‌بند «۱» رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) با استفاده از ورزش (۱۶)</p> <p>انجام مطالعات و تحقیقات لازم در مورد رویکردهای فرهنگی و تربیتی ورزش و تربیت‌بدنی با استفاده از ظرفیت‌های علمی و دانشگاهی (۸).</p> <p>توسعه مطالعات لازم در زمینه رویکردهای فرهنگی و ارزشی ورزش و تربیت‌بدنی با استفاده از ظرفیت‌های علمی و دانشگاهی کشور (۸).</p> <p>آموزش لازم و فعال کردن زنان جهت ارتقای آگاهی و تربیت اعضای خانواده در زمینه شیوه‌های سالم زندگی توسط رسانه‌های ملی و جمعی (۳)</p>	<p>توسعه علمی و آموزشی</p>
<p>ساماندهی وضعیت رسانه‌ای ورزش کشور و ارتقای کیفی و تقویت رویکردهای فرهنگی و اخلاقی. (۱)</p> <p>ترویج رویکردهای فرهنگی سازنده برای فعالیت‌های رسانه‌ای در حوزه تربیت‌بدنی. (۲)</p> <p>اطلاع‌رسانی فعال و مناسب از فعالیت در قالب‌های گوناگون از جمله انتشار کتب، جزوات و نشریات (۲)</p> <p>در برنامه‌های ورزشی سازمان صداوسیما با اذعان به سودمندی هیجان‌های مثبت ورزش قهرمانی و ترویج ورزش‌های ملی و بازی‌های بومی و قومی، اشاعه فرهنگ صحیح ورزش و توجه بیشتر به گسترش ورزش همگانی به‌ویژه تشویق زنان خانه‌دار و دختران به فعالیت بدنی و ورزش پایه و نیز توجه به جنبه‌های علمی ورزش و ارزیابی عملکرد دستگاه‌های ذی‌ربط بیش‌ازپیش لازم به نظر می‌رسد (۷)</p> <p>سیاست‌ها و برنامه‌های رسانه‌ای مربوط با هم‌اندیشی نخبگان رسانه‌های ورزشی تهیه شود و نسبت به اجرای آن‌ها اهتمام کافی صورت پذیرد (۸)</p> <p>جهت‌دهی زنان خانه‌دار به سوی بهره‌وری بهینه از اوقات فراغت در خانه از طریق افزایش سطح آگاهی، انجام کارهای</p>	<p>رسانه و تبلیغات</p>

	عام‌المنفعه و کسب سایر مهارت‌های فردی و اجتماعی توسط رسانه‌های مختلف و آموزش‌های غیرحضوری (۴) افزایش دسترسی زنان به اطلاعات به‌ویژه از طریق رسانه‌های ملی و جمعی (۳)
توسعه حقوقی	اصلاح قوانین، مقررات و برنامه‌ها و ساختارهای حقوقی، اقتصادی و فرهنگی در راستای حمایت از زنان خانواده (۳) حق سلامت زنان به معنای برخورداری از سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی در زندگی (۳) ایجاد ساختارهای حقوقی ورزشی در جهت مبارزه ساختارمند با ناهنجاری‌های اخلاقی و فرهنگی (۱)
نظام تشویق و تنبیه	فراهم نمودن زمینه‌های تشویق، تجلیل و قدردانی از دست‌اندرکاران امور فرهنگی تربیت‌بدنی (۲) بازنگری مستمر، ارزشیابی و نظارت بر اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های سلامت زنان (۳)
نظارت و ارزیابی	نظارت دقیق و مستمر بر باشگاه‌های ورزشی و رتبه‌بندی آن‌ها با تأکید بر التزام عملی به منشور اخلاقی و انضباطی (۱). برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی عملکرد فرهنگی جامعه ورزشی کشور (۲) تهیه نظامنامه جامع فرهنگی ورزش و تربیت‌بدنی (۸) بر لزوم ارتباط و همکاری نهادهای ارزیابی‌کننده ورزش و تربیت‌بدنی در کشور (۸) بازنگری مستمر، ارزشیابی و نظارت بر اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های سلامت زنان، طراحی و استقرار نظام پایش و مراقبت سلامت زنان (۳)
مشارکت بخش خصوصی	حمایت از مشارکت سازمان‌های غیردولتی مرتبط با زنان در توسعه سلامت زنان و بهبود محیط‌زیست (۳) مشارکت و سرمایه‌گذاری سازمان‌های دولتی، غیردولتی و آحاد مردم برای احداث مراکز فرهنگی و ورزشی ویژه بانوان (۴) توانمندسازی بخش‌های خصوصی، تعاونی و کاهش تصدی دولت از طریق خصوصی‌سازی و ایجاد تشکل‌های تعاونی و غیردولتی ورزشی (موضوع‌بند «۴۷» سیاست‌های کلی) (۱۴)
توسعه فرصت‌های برابر	حق دسترسی فراگیر و عادلانه به امکانات ورزشی و آموزشی در زمینه تربیت‌بدنی و تفریحات سالم و حق پرورش و شکوفایی استعداد‌های ورزشی و حضور در میداين ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی متناسب با موازین اسلامی (۱۳) دسترسی زنان و دختران به امکانات موردنیاز ورزشی و بهینه‌سازی اوقات فراغت (۳) بهره‌مندی عادلانه آحاد مردم از امکانات ورزشی همگانی ایمن همراه با رعایت استانداردهای ملی و معیارهای منطقه‌ای و جهانی (موضوع‌بند «۸»)(۲۰). حقوق و فرصت‌های برابر افراد جامعه اعم از زن و مرد و بدون تبعیض بین آنان (۱۰)
توجه به توسعه ورزش بانوان	تقویت و ترویج ارزش‌های اسلامی و فرهنگی در ورزش بانوان در چارچوب نقشه مهندسی فرهنگی کشور (۲) توسعه و ارتقای کیفی و کمی ورزش بانوان و ترویج فرهنگ حاکم بر ورزش بانوان کشور به‌عنوان الگوی مطلوب زن مسلمان در عرصه‌های ورزشی ملی و بین‌المللی (۱) توسعه فرهنگ ورزش در بین دختران و زنان، رفع موانع موجود (۳) دسترسی زنان و دختران به امکانات موردنیاز و بهینه‌سازی اوقات فراغت آنان (۳) ارتقا و توسعه سلامت زنان در ابعاد جسمی، روانی، فرهنگی، اجتماعی و معنوی و پیشگیری از بیماری‌ها و کاهش عوامل خطر سلامت زنان (۳) تدابیر لازم جهت اصلاح قوانین، مقررات و برنامه‌ها و ساختارهای حقوقی، اقتصادی و فرهنگی در راستای حمایت از زنان

<p>خانواده با تأکید بر سلامت (۳)</p> <p>بازنگری مستمر، ارزشیابی و نظارت بر اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های سلامت زنان، طراحی و استقرار نظام پایش و مراقبت سلامت زنان (۳)</p> <p>تقویت همکاری‌ها و هماهنگی‌های بین بخشی در تدوین برنامه‌های مؤثر بر ارتقای سلامت زنان از طریق شورای عالی سلامت (۳)</p> <p>شناسایی و تلاش جهت رفع موانع فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر ارتقای سلامت زنان (۳)</p> <p>ایجاد هماهنگی میان کلیه دستگاه‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، اجرایی و نظارتی به منظور استفاده بهینه از توان و امکانات موجود و تبادل تجربیات، اطلاعات و منابع در خصوص اوقات فراغت زنان و دختران (۴)</p> <p>مهارت بخشی و ارتقای سطح آگاهی، خردمندی و توانمندی‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی زنان و دختران (۴)</p> <p>جهت‌دهی به برنامه‌ها و فعالیت‌های مختلف گذران اوقات فراغت زنان و دختران در راستای تأمین سلامت جسمی و بهداشت روانی، کاهش اضطراب و خستگی، کسب نشاط و شادی، شناسایی و رشد استعدادها، تقویت تمایلات دینی و اخلاقی و هویت دینی و ملی زنان (۴)</p> <p>توسعه، تجهیز و گسترش امکانات مراکز فرهنگی و ورزشی برای گذران اوقات فراغت بانوان با اولویت به مناطق محروم (۴)</p> <p>فراهم آوردن زمینه دستیابی زنان به امکانات ورزشی در کشور با رعایت موازین اسلامی به منظور تأمین شادابی و سلامت جسمی و روانی زنان (۵)</p> <p>تقویت فرهنگ ورزش و حمایت از ورزش مناسب زنان با رعایت موازین اسلامی و پرهیز از اعمال سلیقه در فعالیت‌ها و محیط‌های ورزشی (۵)</p> <p>پرهیز از تبرّج و حرکت‌های انفجالی در مقابل الگوهای منفی رفتاری در فعالیت‌های ورزشی زنان (۵)</p> <p>تشویق زنان به شرکت در فعالیت‌های تربیت‌بدنی با تأکید بر ورزش همگانی و ایجاد تشکیلات ورزشی از طریق تقویت بودجه و امکانات ورزش آموزشی و احداث و تجهیز فضاها و اماکن ورزشی سرپوشیده (۵)</p> <p>ارائه الگوی شایسته از ورزش زنان به جوامع اسلامی (۵)</p> <p>محرومیت‌زدایی و تقویت ورزش‌های بانوان به‌ویژه در سطوح پایه و همگانی در راستای ارزش‌های اسلامی و فرهنگی (۸)</p> <p>حضور در میادین ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی متناسب با موازین اسلامی (۱۳)</p> <p>تقویت و ارتقای جایگاه زنان در صحنه‌های ورزشی (موضوع بند «۱۳» و بند «۱۵» سیاست‌های کلی) (۱۴)</p>	
--	--

جدول ۳، رویکردهای توسعه فرهنگی ورزش و عوامل مؤثر بر آن را نشان می‌دهد.

جدول ۳

	عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگی ورزش	کد مربوطه	رواج ورزش	توسعه ارزش، اخلاق و هویت دینی و ملی	ورزش به‌عنوان ابزار و هدف توسعه
۱	سیاست‌های کلی و منویات رهبری	(۱۴-۲۰، ۲، ۸، ۱)	✓	✓	✓

✓	✓	✓	(۲۱،۱۱،۱۶،۱۷،۱۰،۹)	توسعه نظام ورزش	۲
✓			(۱۰،۱،۳،۱۶،۱۸،۱۹)	توجه به رویکرد سلامت	۳
✓			(۱۴،۱۳،۱۵،۱۶،۱۷،۱۸)	توسعه اجتماعی	۴
✓			(۱۷،۱۴،۱۰،۸)	توسعه سیاسی	۵
		✓	(۴،۹،۱۴)	توجه به خانواده و اوقات فراغت	۶
✓	✓	✓	(۱۲،۱،۲،۴،۵،۸،۹،۱۶)	توجه به ارزش، اخلاق، هویت بومی و ملی	۷
✓	✓	✓	(۱۲،۱)	توجه به ورزش قهرمانی	۸
✓	✓	✓	(۹،۱۲)	توجه به ورزش همگانی و تربیتی	۹
		✓	(۶)	شاخص‌های توسعه کمی ورزش	۱۰
✓	✓	✓	(۱۴،۸،۳،۴)	مدیریت و برنامه‌ریزی	۱۱
		✓	(۱،۴،۱۲)	توسعه اقتصادی و زیرساختی ورزش	۱۲
		✓	(۱)	توسعه سرمایه‌گذاری	۱۳
✓	✓	✓	(۱،۲،۸)	توجه به ورزش‌های بومی و محلی	۱۴
		✓	(۳،۵،۱۸،۱۲)	توسعه فرهنگ ورزش	۱۵
✓	✓	✓	(۱۶،۲،۳،۴،۸)	توسعه علمی و آموزشی	۱۶
✓	✓	✓	(۲،۳،۷،۴،۸،۱)	رسانه و تبلیغات	۱۷
	✓	✓	(۱۳،۱)	توسعه حقوقی ورزش	۱۸
		✓	(۲،۳)	توجه به نظام تشویق و تنبیه	۱۹
	✓		(۸،۳،۱،۲)	نظارت و ارزیابی	۲۰
		✓	(۳،۱۴،۴)	مشارکت بخش خصوصی	۲۱

✓		✓	(۲۰،۳،۱۳)	توسعه فرصت‌های برابر	۲۲
✓	✓	✓	(۱۴،۱۳،۸،۵،۴،۳،۲،۱)	توجه به توسعه ورزش بانوان	۲۳

یافته‌های تحقیق نشان داد، اسناد بالادستی توسعه فرهنگی ورزش را در قالب سه رویکرد (۱) رواج و مشارکت در ورزش (۲) توسعه ارزش، اخلاق و هویت بومی و ملی در ورزش (۳) ورزش به‌عنوان ابزار و هدف توسعه، مورد توجه قرار داده اند. همچنین، در اسناد بالادستی، سیاست‌های کلی و منویات رهبری، توسعه نظام ورزش، توجه به رویکرد سلامت، توسعه اجتماعی، توسعه سیاسی، توجه به خانواده و اوقات فراغت، توجه به ارزش، اخلاق، هویت بومی و ملی، توجه به ورزش قهرمانی، توجه به ورزش همگانی و تربیتی، شاخص‌های توسعه کمی ورزش، مدیریت و برنامه‌ریزی، توسعه اقتصادی و زیرساختی ورزش، توسعه سرمایه‌گذاری، توجه به ورزش‌های بومی و محلی، توسعه فرهنگ ورزش، توسعه علمی و آموزشی، رسانه و تبلیغات، توسعه حقوقی ورزش، توجه به نظام تشویق و تنبیه، نظارت و ارزیابی، مشارکت بخش خصوصی، توسعه فرصت‌های برابر و توجه به توسعه ورزش بانوان به عنوان عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگی ورزش بیان شده اند.

بحث و نتیجه‌گیری

ورزش از نظر ماهوی و ذاتی، امری فرهنگی است و توجه به توسعه فرهنگی آن از اهمیت بالایی برخوردار است. از آنجا که فرهنگ، زیربنای تمامی تغییرات و تحولات در جامعه است، مسلماً توسعه فرهنگی ورزش نیز در این زمینه تابعی از فرهنگ و توسعه فرهنگی در سطح کلان می باشد. توسعه فرهنگی را می‌توان فرآیند ارتقای شئون گوناگون فرهنگ جامعه در راستای اهداف مطلوب دانست که زمینه‌ساز رشد و تعالی انسان‌ها خواهد شد. هدف نهایی توسعه فرهنگی رشد و تعالی انسان، در ابعاد مادی و معنوی است. بدین منظور در اصول و سیاست‌های فرهنگی نیز بر پرورش روح و جسم با اهتمام همه‌جانبه به امر ورزش و تربیت بدنی به‌عنوان یک ضرورت مهم اجتماعی تأکید شده است. با توجه به وسیع بودن مفهوم فرهنگ ارائه شاخص‌ها و رویکردهای توسعه فرهنگی ورزش کاری پیچیده است، با وجود این، جهت تسهیل در مطالعات، تقسیم‌بندی‌هایی از مؤلفه‌های آن صورت گرفته است. تحلیل و بررسی وضعیت توسعه فرهنگی یک کشور باید مبتنی بر معیارهایی باشد که در سطح ملی از ارزشمندی برخوردارند و در هر جامعه‌ای بنا بر محدوده خاص خود قابل توجه است. در این تحقیق توسعه فرهنگی و رویکردهای آن بر اساس قانون اساسی، اسناد بالادستی، برنامه‌ها و طرح‌های توسعه مرتبط با فرهنگ و ورزش مورد تحلیل قرار گرفته است. بر اساس یافته‌های تحقیق، رویکردهای توسعه فرهنگی ورزش در قالب سه رویکرد (۱) رواج و مشارکت در ورزش (۲) توسعه ارزش،

اخلاق و هویت بومی و ملی در ورزش ۳) ورزش به عنوان ابزار و هدف توسعه مورد شناسایی و دسته بندی قرار گرفت.

۱. توسعه فرهنگی ورزش به عنوان رواج و مشارکت در ورزش

یافته کلی تحقیق نشان داد اصول و راهبردهایی چون توجه به سیاست‌های کلی و منویات رهبری، توسعه نظام ورزش، توجه به خانواده و اوقات فراغت، توجه به ارزش، اخلاق، هویت بومی و ملی، توجه به ورزش قهرمانی، توجه به ورزش همگانی و تربیتی، شاخص‌های توسعه کمی ورزش، مدیریت و برنامه‌ریزی، توسعه اقتصادی و زیرساختی ورزش، توسعه سرمایه‌گذاری، توجه به ورزش‌های بومی و محلی، توسعه فرهنگ ورزش، توسعه علمی و آموزشی، رسانه و تبلیغات، توسعه حقوقی ورزش، توجه به نظام تشویق و تنبیه، مشارکت بخش خصوصی، توسعه فرصت‌های برابر و توجه به توسعه ورزش بانوان به عنوان عوامل مؤثر در رویکرد رواج ورزش به شمار می آیند.

این نتیجه با نتایج تحقیقات ساتیرادو و شیلبوری (۲۰۰۹)، دی بوچر و همکاران (۲۰۰۶) و جوادی پور (۱۳۹۴) پیرامون توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای همچنین نتایج تحقیقات آصفی و همکاران (۱۳۹۳)، عراقی و کاشف (۱۳۹۳) در ارتباط با توسعه ورزش همگانی همخوانی دارد.

یافته‌های تحقیق نشان داد در سیاست‌های کلی و منویات رهبری به صورت آشکار بر رواج ورزش و مشارکت افراد در ورزش تأکید شده است. در این راستا موضوع ورزش در سیاست‌های کلی ابلاغی از سوی ایشان اعم از «خانواده» (ایجاد سازوکارهای لازم برای ارتقای سلامت همه‌جانبه خانواده‌ها به ویژه سلامت باروری و افزایش فرزند آوری در جهت برخورداری از جامعه جوان، سالم، پویا و بالنده)، سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه (توسعه تربیت بدنی و ورزش همگانی)، سیاست‌های کلی «سلامت» (تأمین امنیت غذایی و بهره‌مندی عادلانه آحاد مردم از سبد غذایی سالم، مطلوب و کافی، آب‌وهوای پاک، امکانات ورزشی همگانی و فرآورده‌های بهداشتی ایمن همراه با رعایت استانداردهای ملی و معیارهای منطقه‌ای و جهانی)، سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور (توسعه تربیت بدنی و ورزش در مدارس) مورد تأکید بوده است. همچنین بر اساس یافته‌ها، خانواده از عوامل مؤثر بر مشارکت در ورزش به شمار می‌رود. از آنجاکه اجتماعی شدن در ورزش از منزل و با مشاهده فعالیت‌های والدین به عنوان الگو آغاز می‌شود، ورزش و فعالیت بدنی زنان، مشارکت کل افراد خانواده را ارتقا می‌دهد. خانواده به عنوان سنگ بنای گذراندن اوقات فراغت، تدارک کننده عمده به ورزش و در نتیجه یکی از تعیین‌کننده‌های اصلی مشارکت در اوقات فراغت مطلوب به شمار می‌آید (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۳: ۶).

یافته‌های تحقیق نشان داد توجه به توسعه مؤلفه‌های ورزش (ورزش تربیتی، همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای) از عوامل مهم رواج ورزش در جامعه و افزایش مشارکت در ورزش است. با در نظر گرفتن نقش بسیار مهمی که همگانی شدن ورزش در زمینه سلامت، ایجاد نشاط و شادابی و پر کردن مطلوب اوقات فراغت برای آحاد مردم دارد و تأثیر و حاصل آن نیز به توسعه ورزش قهرمانی و در نتیجه به حضور مناسب در فعالیت‌های بین‌المللی می‌انجامد (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۳: ۱۰) توسعه کمی و کیفی ورزش، توسعه دسترسی آسان مردم به ورزش، گسترش مشارکت نهادهای عمومی و مردمی در توسعه ورزش همگانی، توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در ورزش، اصلاح و بهبود ساختار ملی ورزش، ترویج فرهنگ ورزش و تحرک و سلامتی در جامعه از جمله راهبردهای توسعه ورزش در جامعه محسوب می‌شود (سمیع نیا و همکاران، ۱۳۹۴). در این راستا نبود شاخص‌های اصولی در قوانین توسعه‌ای، نبود یک سیستم ارزیابی و نظارتی کارا، پایین بودن سرانه ورزش همگانی، بالا بودن هزینه‌های ورزشی و عدم توان مالی مسائل و مشکلات فرهنگی از جمله موانع اساسی توسعه و رشد ورزش همگانی در کشور محسوب می‌گردد (مرکز پژوهش‌های مجلس ۱۳۹۳).

بر اساس یافته‌ها توسعه اقتصادی و ساختاری، توسعه سرمایه‌گذاری، مشارکت بخش خصوصی و توسعه کمی عوامل مؤثر بر مشارکت در ورزش به شمار می‌رود. در این راستا جوادی پور (۱۳۹۴) بر ایجاد ساختار و تشکیلات مناسب ورزش و تخصیص مناسب منابع مالی در بخش‌های متنوع به صورت متناسب در توسعه ورزش، حمزه لو (۱۳۹۳) بر افزایش جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی، عسگریان و همکاران (۱۳۹۴) بر نقش تولید ناخالص داخلی در رواج ورزش تأکید کرده‌اند.

یافته‌های تحقیق توجه به توسعه ورزش بانوان را در رواج ورزش مورد تأکید قرار داده است. پدیده توجه به ورزش بانوان اشاره به فرایندی دارد که در جامعه به ورزش بانوان در سطح بین‌المللی، ملی و حتی محلی توجه نشان داده می‌شود و خدمات‌رسانی نهادهای ورزشی بدون تبعیض جنسیتی فضاها و امکانات ورزشی را در اختیار بانوان قرار می‌دهد و زمینه فعالیت‌های ورزشی را در جامعه فراهم می‌سازد (نادری و همکاران، ۱۳۹۳: ۵۲). عوامل مالی و امکاناتی، عوامل فرهنگی و اجتماعی، ساختاری و مدیریتی، انسانی و تخصصی بر توسعه ورزش زنان تأثیر دارند (منظمی و همکاران، ۱۳۹۰). در این راستا تحقیقات بر عواملی از جمله افزایش پوشش رسانه‌های ملی جهت مشارکت بیشتر و فرهنگ‌سازی گسترده، بهبود نگرش مثبت جامعه به ورزش زنان و هموار کردن بستر مشارکت (افتخاری و همکاران، ۱۳۹۵)، مشخص بودن سهم بودجه ورزش بانوان (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۰)، مسائل فرهنگی در حوزه ورزش زنان (کشاورز، ۱۳۹۴)، بهبود رسانه‌ای ورزش بانوان (دپارتمان ورزش انگلستان، ۲۰۱۵) احیای سالن‌های ویژه بانوان و خانواده (مرکز

¹ Department for Culture, Media & Sport

پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۳) و افزایش سهم ورزش زنان از منابع مختلف فدراسیون‌های ورزشی (مظفری، ۱۳۹۱) در توسعه ورزش زنان تاکید کرده اند.

یافته‌های تحقیق نشان داد، مدیریت و برنامه‌ریزی از مؤلفه‌های مهم رواج ورزش در جامعه و افزایش مشارکت در ورزش است. در تایید این یافته، تحقیقات مختلف راهبردهایی از جمله تدوین راهبردهای بلندمدت برای دستیابی به موفقیت از راه جذب افراد به ورزش (ساتیرادو و شیلپوری، ۲۰۰۹)، طراحی و تدوین چشم‌انداز و برنامه راهبردی در توسعه فرهنگی ورزش (برنامه ششم توسعه بخش ورزش، ۱۳۹۴)، سیاست‌گذاری مرتبط با ورزش و ورزشکار در سطح کلان و اجرایی (احمدی و همکاران، ۱۳۹۱)، افزایش تعامل سازمان‌یافته و اثربخش بین نهادهای ملی ورزش (مظفری، ۱۳۹۱)، ایجاد هماهنگی در اتخاذ سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌ها (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۷۹)، تدوین نظام استانداردسازی اماکن و فضاهای ورزشی با تأکید بر استانداردهای بین‌المللی (مظفری، ۱۳۹۱) را به‌عنوان مؤلفه‌های مدیریتی در رواج ورزش در جامعه بیان کرده‌اند.

بر اساس یافته‌ها، توجه به ورزش‌های بومی و محلی از عوامل مؤثر بر رواج ورزش در جامعه به شمار می‌رود. در تایید این یافته، تحقیقات عوامل و راهبردهای مختلفی از جمله؛ حفظ ورزش‌های سنتی به‌عنوان مخزن مهم فرهنگی (کراویتس، ۲۰۱۴)، حمایت از فدراسیون بین‌المللی ورزش‌های مرتبط (برنامه ششم بخش ورزش)، برنامه‌ریزی، احیا و ترویج این ورزش‌ها (غفرانی، ۱۳۹۴)، سهولت در اجرا و پیوند با ساختارهای فرهنگی (پاپ زن و همکاران، ۱۳۹۴) ارتباط با فرآیندهای هویت (گروول و همکاران، ۲۰۱۶) به‌عنوان مؤلفه‌های مهم در توسعه ورزش‌های بومی محلی بیان شده‌اند.

یافته‌های تحقیق نشان داد، توسعه علمی و آموزشی بر رواج ورزش مؤثر است. در این راستا نتایج مرکز پژوهش‌های مجلس (۱۳۹۳) در مورد آموزش و یادگیری در سنین پایه با نتایج یافته فوق همخوانی دارد. یافته‌های تحقیق نشان داد، رسانه از عوامل مؤثر بر رواج ورزش در جامعه به شمار می‌رود. در این راستا محققانی از جمله گودرزی و همکاران (۱۳۹۴)، عبدوی و فخری (۱۳۹۰)، هنری و همکاران (۱۳۹۱) و ایرج پور و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقات خود بر نقش رسانه‌ها در رواج ورزش در جامعه و مشارکت در آن تأکید کرده‌اند. بر اساس یافته‌ها، توسعه حقوقی از عوامل مؤثر بر رواج ورزش در جامعه به شمار می‌رود. در این راستا تعیین متولی اجرای وظایف، عدم تعیین ناظر و روش نظارت، نبود زمان روشن برای تکالیف، نبود قوانین مانع و جامع به‌عنوان موانع توسعه حقوقی ورزش بیان شده است (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۳: ۲۶).

۱ Krawietz
۲ Groll

یافته‌های تحقیق نشان داد، توسعه فرصت‌های برابر از عوامل مؤثر بر رواج ورزش در جامعه به شمار می‌رود. در این راستا تحقیقات بر جنبه‌های مختلفی از توسعه فرصت‌های برابر در ورزش از جمله برابری جنسیتی در ورزش (ایون^۱، ۲۰۱۳)، دسترسی آسان به فضاهای ورزشی (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۳)، تقویت نظام تقسیم عادلانه منابع مالی، فیزیکی و انسانی بین رشته‌های مختلف ورزشی (مظفری و همکاران، ۱۳۹۱)، توجه به ورزش همگانی در برابر حرفه‌ای (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۸۸)، تبعیض در طرح‌های توسعه ورزش در بین آقایان و بانوان (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۰)، توجه یکسان به رشته‌های ورزشی (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۸۸) تأکید داشته‌اند. در جمع‌بندی کلی می‌توان بیان داشت توسعه فرهنگی ورزش در این بعد به تقاضا برای ورزش می‌پردازد و زمینه‌سازی برای رواج ورزش در جامعه و مشارکت در آن مورد بحث قرار می‌گیرد.

۲. توسعه فرهنگی ورزش به‌عنوان توسعه ارزش، اخلاق و هویت بومی و ملی در ورزش

یافته کلی تحقیق نشان داد اصول و راهبردهای از جمله، توجه به سیاست‌های کلی و منویات رهبری، توسعه نظام ورزش، توجه به ورزش قهرمانی، توجه به ورزش همگانی و تربیتی، مدیریت و برنامه‌ریزی، توجه به ورزش‌های بومی و محلی، توسعه فرهنگ ورزش، توسعه علمی و آموزشی، رسانه و تبلیغات، توسعه حقوقی ورزش، نظارت و ارزیابی و توجه به توسعه ورزش بانوان، به‌عنوان عوامل مؤثر در توسعه ارزش، اخلاق و هویت بومی و ملی در ورزش بیان شده‌اند. ارزش‌های ورزش به فعالیت‌های ورزش در ارزش‌های اصلی، باورها و اصول متمرکز بر بازی جوانمردانه، احترام، صداقت، دوستی و تعالی اشاره دارد و سازمان‌های ورزشی مسئولیت حمایت و حفاظت از این ارزش‌ها را بر عهده دارند (کنفرانس وزرا و مسئولان ارشد حوزه ورزش و تربیت بدنی، ۲۰۱۳).

این یافته با اسناد و تحقیقاتی از جمله بیانیه برلین^۲ (۲۰۱۳)، آژانس جهانی ضد دوپینگ^۳ (۲۰۱۵)، کمیته بین‌المللی بازی جوانمردانه^۴ (۲۰۱۴)، استراتژی ورزش کانادا در اخلاق ورزش^۵ (۲۰۱۱) و آقا پور (۱۳۹۰) هم‌خوانی دارد. در این تحقیقات بر عواملی از جمله: تولید و تقویت نظام ارزش‌های اجتماعی رقابت قاعده‌مند، درونی کردن هنجارها، توسعه اخلاقی، مدیریت چالش‌های اخلاقی در ورزش (جوانمرد و نوابخش، ۱۳۹۳: ۵۰)، انتقال ارزش‌های اخلاقی در ورزش، ترغیب ورزشکاران نخبه به رعایت اصول اخلاقی، آموزش اصول اخلاقی (نادریان، ۱۳۹۲: ۴۰) مورد توجه قرار گرفته است. در پیکره خود ورزش، ساختارها و سازوکارهای آن از زاویه

^۱ Eoin J. Trolan

^۲ MINEPS-Declaration of Berlin

^۳ World Anti-Doping Agency

^۴ International committee for fair play

^۵ Sport Canada Strategy On Ethical Sport

فرهنگی و اخلاقی، رفتارها و جریانات سوء و نابهنجار را می‌توان از منظر مبانی فرهنگی و جامعه‌شناختی و مدیریت استراتژیک ورزش از سطح به عمق در سه سطح فردی، ساختاری و سطح شاخص‌ها طبقه‌بندی نمود (آقا پور، ۱۳۹۰).

در راستای توسعه فرهنگی ورزش از منظر مقام معظم رهبری در این رویکرد بر ترویج ارزش‌های اعتقادی و معنویت در ورزش از طریق پاک نگه‌داشتن محیط ورزش، ترویج ارزش‌های دینی و معنوی در محیط‌های ورزشی، زنده نگه‌داشتن شعائر دینی و معنوی در میدان‌ها ورزشی، پایبندی قهرمانان به ارزش‌های معنوی و الهی، تقویت روحیه پهلوانی در ورزشکاران، رعایت اخلاق، روحیه جوانمردی و جوانب شرعی توسط ورزشکاران، توجه به شکر خداوند پس از کسب پیروزی، تقویت اخلاقی رسانه‌های ورزشی، مقابله با انواع آسیب‌ها و تهدیدات محیط ورزش، پرهیز از تخلفات داخلی و بین‌المللی در عرصه‌های مختلف، پرهیز از سست‌انگاری در مسائل ورزشی، بی‌اعتنایی به حاشیه‌سازی‌ها و توجه به ارزش‌ها و واقعیت تأکید شده است (وزارت ورزش، ۱۳۹۴). به‌طور خلاصه توسعه فرهنگی ورزش در این بعد بر ارزش‌های آمیخته با ورزش تأکید می‌کند.

۳. ورزش به عنوان ابزار و هدف توسعه

یافته‌های کلی تحقیق نشان داد، سیاست‌های کلی و منویات رهبری، توسعه نظام ورزش، توجه به رویکرد سلامت، توسعه اجتماعی، توسعه سیاسی، توجه به ارزش، اخلاق، هویت بومی و ملی، توجه به ورزش قهرمانی، توجه به ورزش همگانی و تربیتی، مدیریت و برنامه‌ریزی، توجه به ورزش‌های بومی و محلی، توسعه علمی و آموزشی، رسانه و تبلیغات، توسعه فرصت‌های برابر و توجه به توسعه ورزش بانوان به‌عنوان عوامل مؤثر در توسعه فرهنگی ورزش به‌عنوان ابزار و هدف توسعه بیان شده است.

نتایج تحقیقات نشان داده است بین توسعه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و توسعه فرهنگی در ورزش ارتباط دوسویه وجود دارد. در این راستا ورزش و رویدادهای ورزشی بر مؤلفه‌های از جمله سرمایه اجتماعی (تیلور و همکاران^۱، ۲۰۱۵)، توسعه فرهنگی جامعه میزبان (اندام و همکاران، ۱۳۹۲)، انسجام اجتماعی (جوانمرد و نوابخش، ۱۳۹۳)، شاخص‌های رفاه اجتماعی (قائدی و همکاران، ۱۳۹۵)، توسعه فرهنگ اجتماعی (رمضانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۵)، تقویت همگرایی و هویت ملی (فاضلی، ۱۳۹۱) دیپلماسی ورزشی و بین‌المللی شدن ورزش‌ها (صباغیان، ۱۳۹۴)، تعامل ورزشکاران و ارائه هویت ملی (مرکل^۲، ۲۰۰۸)، سیاست داخلی و خارجی و به دست آوردن قدرت نرم (دنیل ریکا^۳، ۲۰۱۵) تأثیر دارند.

^۱ Taylor, P., Davies, L., Wells, P., Gilbertson, J., & Tayleur, W.

^۲ Merkel

^۳ Danyel Reiche

در راستای توسعه فرهنگی ورزش از منظر مقام معظم رهبری در این رویکرد بر استفاده از ظرفیت فرهنگی ورزش در راستای تربیت جوان‌های پاک، انتقال پیام معنویت به سراسر دنیا توسط ورزشکاران، نشان دادن علاقه‌مندی ورزشکاران به دین‌داری و ارزش‌های اسلامی، نشان دادن مظهر معنویت و برجسته کردن معنویات، بهره‌گیری جوان‌ها از غیرت دینی و ملی، امر به معروف عملی و رواج خیر در جامعه، بارزه با معنویت زدایی دستگاه‌های تبلیغاتی بین‌المللی تأکید گردیده است (وزارت ورزش، ۱۳۹۴).

بر اساس یافته‌ها، ورزش زنان از عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگی ورزش به‌عنوان ابزار و هدف توسعه شمار می‌رود. رشد و ترقی ورزش زنان در هر کشوری بیانگر رفتارهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تمام طیف‌های جامعه در قبال رویکرد زنان به ورزش است (مظفری و همکاران، ۱۳۸۸). در این راستا امروزه ورزش زنان به‌عنوان نیمی از منابع انسانی نه‌تنها از موضوعات و اهداف اساسی توسعه اجتماعی اقتصادی در کشور به شمار می‌روند، بلکه ابزاری مؤثر در تحقق دیگر اهداف توسعه نیز محسوب می‌گردد. از این رو، یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی یک کشور میزان مشارکت و نقشی است که زنان در عرصه‌های مختلف اجتماعی از جمله تربیت بدنی و ورزش در آن دارا هستند (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۰: ۲). بر این اساس ورزش برای بانوان می‌تواند کسب پذیرش اجتماعی، بازاندیشی و ارتقای سلامت جسمی و روانی در پی داشته باشد (قادر زاده و حسینی، ۱۳۹۴: ۳۳۴).

یافته‌های تحقیق نشان داد ایجاد فرصت‌های برابر از عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگی ورزش به‌عنوان ابزار و هدف توسعه شمار می‌رود. در این راستا ورزش، فضای اجتماعی و حمایتی را برای زنان و گروه‌های اقلیت در کشورهای در حال توسعه فراهم می‌کند و با افزایش شمول و تعامل اجتماعی، به بهبود کیفیت زندگی افراد معلول کمک می‌کند (دولت استرالیا، ۲۰۱۷). توسعه فرهنگی در بعد سوم بر نقش و کارکردهای متعدد اجتماعی - فرهنگی، ملی و بین‌المللی ورزش بر ابعاد توسعه (اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و...) همچنین نقش ابعاد توسعه بر توسعه ورزش تأکید می‌کند. به‌طور کلی در این بعد، می‌توان بیان کرد ورزش و ابعاد کلی توسعه (توسعه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، علمی، اخلاقی و ارزشی) ارتباط دوسویه باهم دارند و می‌توان از ورزش به‌عنوان یک ابزار فرایند توسعه دوجانبه در رویکرد توسعه فرهنگی ورزش استفاده نمود.

بر اساس نتایج تحقیق عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگی ورزش یک فرایند هم‌افزای چندبعدی در نظام ورزش است. بر این اساس ضعف توسعه فرهنگی ورزش یا توسعه آن باید نتیجه و محصول این فرایند در نظام ورزش در نظر گرفته شود بر این اساس توسعه فرهنگی ورزش به‌عنوان یک هدف، به هماهنگی و هم‌افزایی تمام عناصر تأثیرگذار بر آن وابسته است.

^۱ Australian government

منابع

- آصفی، احمدعلی؛ خبیری، محمد؛ اسدی دستجردی، حسن و گودرزی، محمود. (۱۳۹۳). «بررسی عوامل سازمانی مؤثر در نهادینه کردن ورزش همگانی در ایران». پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی. دوره ۱۰، شماره ۲۰، ۶۳-۷۶.
- آقا پور، سید مهدی. (۱۳۹۲). «ضرورت مهندسی فرهنگی ورزش و تربیت بدنی در ایران». شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- احمدی پور، زهرا؛ جنیدی، رضا؛ بویه، چمران و حسینی دمابی، سید سعادت. (۱۳۹۲). «مفهوم‌سازی ژئوپلیتیک ورزش». فصلنامه ژئوپلیتیک. سال نهم، شماره ۲، صص ۱-۴۸.
- احمدی، عبدالحمید؛ نوری نیا، حسین و مقدم، غلام‌رضا. (۱۳۹۱). «مسائل فرهنگی ورزش قهرمانی ایران از دیدگاه صاحب‌نظران». پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش. شماره ۱۰، صص ۸۷-۱۰۰.
- افتخاری، عذرا؛ بنار، نوشین، مینا، امامی و منصور صادقی، منیژه. (۱۳۹۵). «ارائه مدل اندازه‌گیری موانع توسعه والیبال قهرمانی زنان ایران در سه سطح کلان، میانی و خرد». مطالعات مدیریت ورزشی. دوره ۸، شماره ۴۰، ۳۹-۶۰.
- اندام، رضا؛ مهدی زاده، رحیمه و تقی پور جهرمی، فریده. (۱۳۹۲). «بررسی اثرات برگزاری رویدادهای ورزشی بر جامعه میزبان». دوره ۳، شماره ۶، صص ۷۳-۸۵.
- ایرج پور، علی‌رضا؛ مجرد، ناهید و دباغ، رضاییه. (۱۳۹۵). «بررسی نقش رسانه‌های جمعی در توسعه فرهنگی ورزش همگانی و حرفه‌ای کشور». مدیریت و توسعه ورزش. دوره ۵، شماره ۲، صص ۳۶-۵۲.
- برنامه پنجم توسعه کشور.
- وزارت ورزش و جوانان. (۱۳۹۴). برنامه ششم توسعه بخش ورزش. وزارت ورزش و جوانان
- جوادی پور، محمد. (۱۳۹۴). «چالش‌های مدیریت ورزش قهرمانی در ایران». نشریه مطالعات مدیریت ورزشی. دوره ۷، شماره ۳۰، صص ۱۳-۳۴.
- جوانمرد، کمال و نوابخش، مهرداد. (۱۳۹۳). «بررسی جامعه‌شناختی کارکرد ورزش بر انسجام اجتماعی در ایران دهه هشتاد». مطالعات علوم اجتماعی ایران. سال یازدهم، شماره چهل و یکم، صص ۳۷-۵۴.
- حمزه لو، یوسف؛ معین فرد، محمدرضا و شوشی نسب، پروین. (۱۳۹۴). «اثرات توسعه ورزش بر فرآیند جهانی‌شدن ایران». فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. شماره ۲۸، صص ۳۹

- رضانی نژاد، رحیم؛ میر یوسفی، سید جلیل؛ رحمتی، محمدمهدی و نژاد سجادی، سید احمد. (۱۳۹۵). «شناسایی عوامل و ملاک‌های مؤثر در توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی». مطالعات مدیریت ورزشی. دوره ۸، شماره ۴۰، صص ۶۱-۷۸
- سند چشم‌انداز توسعه کشور.
- سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور. (۱۳۹۲). ابلاغی مقام معظم رهبری
- سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه. (۱۳۹۳). ابلاغی مقام معظم رهبری
- سیاست‌های کلی جمعیت. (۱۳۹۳). ابلاغی مقام معظم رهبری
- سیاست‌های کلی خانواده. (۱۳۹۵). ابلاغی مقام معظم رهبری
- سیاست‌های کلی سلامت. (۱۳۹۳). ابلاغی مقام معظم رهبری
- سیاست‌های کلی نظام. (۱۳۸۵). ابلاغی مقام معظم رهبری
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۷۶). راهبردهای ورزش بانوان در جمهوری اسلامی ایران. شورای فرهنگی اجتماعی زنان
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۷۸). اصول سیاست فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۱). سیاست‌های بهبود وضع گذران اوقات فراغت زنان و دختران.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۲). شاخص‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۲). گزارش نهایی طرح پژوهشی تحلیل روش‌ها و شاخص‌های ارزیابی فرهنگ، هنر و ارتباطات در کشورهای مختلف جهان. هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۳). منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۴). راهبردهای فرهنگی صداوسیما جمهوری اسلامی ایران.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۴). سیاست‌ها و اولویت‌های فرهنگی سازمان تربیت بدنی.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۶). سیاست‌ها و راهبردهای ارتقای سلامت.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۷). آیین‌نامه کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۷). شناسایی و تعیین موضوعات فرهنگی کشور و ارائه مدل گزارش‌گیری از این موضوعات. کارگروه مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی

- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۹). شاخص‌های راهبردی، ابعاد و مؤلفه‌های فرهنگی. کارگروه شاخص‌های فرهنگی
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۹۲). نقشه مهندسی فرهنگی کشور. صص ۱-۱۲۰
- شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۹۵). اولویت‌ها و اقدامات حوزه فرهنگی ورزش کشور (نظام‌نامه فرهنگی ورزش).
صادقی فسایی، سهیلا و عرفان‌منش، ایمان. (۱۳۹۴). «مبانی روش‌شناختی پژوهش اسنادی در علوم اجتماعی (مورد مطالعه: تأثیرات مدرن شدن بر خانواده ایرانی)». راهبرد فرهنگ. دوره ۸، شماره ۲۹، ۹۱-۶۱.
- صالح نیا، نرگس؛ دهنوی، جلال و حق نژاد، امین. (۱۳۸۹). «نقش فرهنگ در توسعه اقتصادی». نشریه مهندسی فرهنگی. شماره ۴۳ و ۴۴، صص ۶۶-۷۹
- صباغیان، علی. (۱۳۹۴). «دیپلماسی ورزشی». فصلنامه مطالعات فرهنگ-ارتباطات. شماره ۱۶، صص ۱۳۶-۱۵۵.
- صفابخش، محسن. (۱۳۸۶). طرح توسعه فرهنگ ورزش کشور. سازمان تربیت‌بدنی
- سازمان تربیت‌بدنی جمهوری اسلامی ایران. (۱۳۸۲). طرح جامع ورزش کشور. مرکز ملی مدیریت و توسعه ورزش.
- عارفی، محبوبه. (۱۳۹۱). «همخوانی و هم‌افزایی سیاست‌های کلان نظام آموزشی ایران در راستای توسعه فرهنگی. راهبرد فرهنگ». شماره هفدهم و هجدهم، صص ۱۴۵
- عبدوی، فاطمه و فخری، فرناز. (۱۳۹۰). «نقش رسانه در توسعه فرهنگ ورزش در اوقات فراغت زنان». فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی. سال هجدهم، شماره ۶۸، صص ۳۱
- عراقی، محسن و کاشف، میرمحمد. (۱۳۹۳). «چالش‌های پیش روی توسعه ورزش همگانی در ایران و راهبردهای آن». نشریه مدیریت ورزشی. دوره ۶، شماره ۴، صص ۶۴۳-۶۵۵
- عسگریان، فریبا؛ جعفری، افشار و فخری، فرناز. (۱۳۹۴). «عوامل مؤثر بر عملکرد ورزش قهرمانی در ایران». مطالعات مدیریت ورزشی. شماره ۲۹، صص ۳۷-۵۰
- فاضلی، حبیب اله. (۱۳۹۱). «ورزش و سیاست هویت». پژوهش‌نامه علوم سیاسی. شماره ۷، صص ۱۷۴-۱۵۱.

- قادرزاده، امید و حسینی، سیده چیمین. (۱۳۹۴). «ورزش زنان و دلالت‌های معنایی آن، زن در توسعه و سیاست». پژوهش زنان. سال سیزدهم، شماره ۳، صص ۳۰۹-۳۳۴.
- قائدی، علی؛ غفوری، فرزاد و کارگر، غلامعلی. (۱۳۹۵). «بررسی نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی». فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی. دوره ۵، شماره ۱۷، ۳۵-۴۷.
- قلی زاده، آذر و سیدصالحی، سیده. (۱۳۹۴). «نقش برنامه‌های شبکه ورزش در ارتقای فرهنگ ورزشی زنان خانه‌دار منطقه پنج تهران». مدیریت فرهنگی. دوره ۹، شماره ۲۷، صص ۲۳-۴۹.
- کشاورز، لقمان؛ فراهانی، ابوالفضل؛ رضایی صوفی، مرتضی و ذکایی، حسین. (۱۳۹۴). «تحلیل عاملی نقاط قوت، ضعف، تهدیدها و فرصت‌های اخذ و میزبانی رویدادهای بزرگ بین‌المللی ورزشی در ایران». پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی. شماره ۱۳، دوره ۴، شماره ۱۳، صص ۱۱-۲۴.
- کشنگر، سارا؛ قاسمی، حمید و کارگر، غلامعلی. (۱۳۹۵). «تعریف فرهنگ ورزش و مؤلفه‌های آن با تکیه بر آرای متخصصان، ورزشکاران و دست‌اندرکاران ورزش کشور». مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش. دوره ۲، شماره ۱۲، ۱۱-۲۲.
- گودرزی، محمود؛ اسلامی، ایوب و علی دوست قهفرخی، ابراهیم. (۱۳۹۴). «شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگ ورزش همگانی از طریق سیمای جمهوری اسلامی ایران». پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی. دوره ۴، شماره ۳، صص ۱۱-۲۷.
- مرادی، سالار؛ خالدیان، محمد؛ مصطفایی، فردین. (۱۳۹۳). نقش ورزش در توسعه ارتباطات میان فرهنگی و اجتماعی. مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی. دوره ۱، شماره ۴، صص ۵۵-۶۰.
- مرکز پژوهش‌های مجلس. (۱۳۸۸). آسیب‌شناسی نظام ورزش. معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی. صص ۱-۲۷.
- مرکز پژوهش‌های مجلس. (۱۳۹۰). آسیب‌شناسی ورزش بانوان و ارائه راهکارها. معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی. صص ۱.
- مرکز پژوهش‌های مجلس. (۱۳۹۳). ورزش همگانی، موانع موجود و ارائه راهکارها. معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی، صص ۱۱-۲۴.
- مرکز پژوهش‌های مجلس. (۱۳۹۴). بررسی تجلی گفتمان‌های زن و خانواده در برنامه‌های پنج‌گانه توسعه. معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی. صص ۱-۴۵.

- منظمی، مریم؛ علم، شهرام و شتاب بوشهری، سیده ناهید. (۱۳۹۰). «تعیین عوامل مؤثر بر توسعه تربیت‌بدنی و ورزش بانوان جمهوری اسلامی ایران». مطالعات مدیریت ورزشی. دوره ۳، شماره ۱۰، ۱۶۸-۱۵۰
- نادری، احمد؛ شهبازی، مهدی و اکبری، الهام. (۱۳۹۳). «تحلیل انسان شناختی ورزش زنان: مطالعه ای بر فعالیت های ورزشی پارک های بانوان تهران». نشریه انسان شناسی، دوره ۴، شماره ۲ - شماره پیاپی ۸، صص ۶۸-۵۱.
- نادریان جهرمی، مسعود. (۱۳۹۲). «تأثیر شاخص های اخلاقی در عملکرد ورزشی، کاهش انحرافات رفتاری و کنترل دوپینگ در محیط های ورزشی از دیدگاه مربیان». نشریه مطالعات فرهنگی در ورزش. ش ۲، صص ۵۴-۴۳
- ندایی، طاهره و علوی، خلیل. (۱۳۸۷). «اخلاق در ورزش با رویکرد بازی منصفانه». پژوهش‌های فلسفی، کلامی. دوره ۱۰، شماره ۲، صص ۱۸۷-۲۲۰.
- وزارت ورزش و جوانان. (۱۳۹۳). «ورزش از منظر مقام معظم رهبری». سال اول. گزارش راهبری شماره ۶، صص ۷۴-۱.
- هنری، حبیب؛ احمدی، سیدعبدالحمید و مرادی، مهدی. (۱۳۹۱). «بررسی نقش چهارگانه رسانه های ورزشی در توسعه فرهنگ ورزش قهرمانی». مطالعات مدیریت ورزشی. دوره ۴، شماره ۱۵، صص ۱۵۸-۱۴۵.
- Australian government. (۲۰۱۷). **Sport-for-Development.**
- De Bosscher, V. Shibli, S. Westerbeek, H., & van Bottenburg, M. (۲۰۱۶). **“Convergence and divergence of elite sport policies: is there a one-size-fits-all model to develop international sporting success?”**. Journal of Global Sport Management, ۱(۳-۴), ۷۰-۸۹.
- Department for Culture, Media & Sport. (۲۰۱۵) **“Final Report of the Government’s Women and Sport Advisory Board”**. p ۱-۱۸.
- Eoin, J. Trolan. (۲۰۱۳). **“The impact of the media on gender inequality within sport, PSU-USM International Conference on Humanities and Social Sciences, Procardia”**. Social and Behavioral Sciences, (۹۱) ۲۱۵ - ۲۲۷.

- Groll, M. Bronikowska, M., & Savola, J. (). **“Cultural aspects of Traditional Sports and Games”**.
- International committee for fair play. (٢٠١٤). **The Essence of Fair Play**.
- Krawietz, B. (٢٠١٤). **“Sport and Nationalism in the Republic of Turkey”**. The International Journal of the History of Sport, ٣١(٣), ٣٣٦-٣٤٦.
- Merkel, U. (٢٠٠٨). **“The politics of sport diplomacy and reunification in divided Korea: One nation, two countries and three flags”**. International Review for the Sociology of Sport, ٤٣(٣), ٢٨٩-٣١١.
- MINEPS. (٢٠١٣). **Declaration of Berlin UNESCO World Sports Ministers Conference (MINEPS V)**. Berlin, Germany, ٣.
- Reiche, D. (٢٠١٥). **“Investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar”**. International journal of sport policy and politics, ٧(٤), ٤٨٩-٥٠٤.
- Sotiriadou, k. & shilbury, d. (٢٠٠٩). **“Australian elite athlete development: an organizational perspective”**. Sport management review, ١٢: pp.: ١٣٧-١٤٨.
- Sport Canada Strategy on Ethical Sport. (٢٠١١).
- Taylor, P., Davies, L., Wells, P., Gilbertson, J., & Tayleur, W. (٢٠١٥). **“A review of the Social Impacts of Culture and Sport”**. pp. ١-١٣٧, Available from Sheffield Hallam University Research Archive (SHURA)".
- World Anti-Doping Agency. (٢٠١٥). **World Anti-Doping Code**.

Identifying the Aspects and Approaches of Cultural Development of Sport and Its Factors

Ahya Abedi

Ph.D. in Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Mazandaran University, Mazandaran, Iran

Seyyed Mohammad Hossein Razavi

Ph.D., Associate Professor in Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Mazandaran University, Mazandaran, Iran

Morteza Doosti

Ph.D., Assistant Professor in Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Mazandaran University, Mazandaran, Iran

Seyyed Abdolhamid Ahmadi

Ph.D., Associate Professor in Physical Education and Sport Sciences, Academic Center for Education, Culture and Research (ACECR), Tehran, Iran

Received: ۲۵ Nov. ۲۰۱۷

Accepted: ۱۴ Feb. ۲۰۱۸

Cultural development is the basis of real and sustainable development in all fields including sports system. Since sport is inherently cultural, sport development has been at the forefront of developmental documents and country development programs in the cultural development model. The research is to explain the dimensions and approaches of cultural development of sport and its effective factors in the sport of the country. This research is applied in terms of its purpose and it has been done by documentary method based on qualitative content analysis method and three-strain method has been used to strengthen the validity of research.

The findings showed that out of a total of ۱۳۵ codified propositions, ۲۳ categories as effective factors, in the form of three approaches: ۱. Extension and participation in sport. ۲. Development of value, ethics and native and national identity in sport. ۳. Sport as a tool and goal. Developed, identified and categorized.

Accordingly, general policies and leadership manifestations, development of the sport system, attention to the health approach, social development, political development, attention to family and leisure time, attention to value, ethics, indigenous and national identity, attention to the sport of the championship, attention to Sports and education, Indicators of quantitative development of sport, management and planning, economic and infrastructure development of sport, investment development, attention to indigenous and local sports, development of sports culture, scientific and educational development, media and advertising, legal development of sport, attention to encouragement and punishment, monitoring and evaluation, private sector participation, the development of equal opportunities and attention to the development of women's sports. All of the most important factors influencing cultural development of sport and its approaches of sport in this regard are also dependent on culture and cultural development at the macro level.

Key Words: Cultur, Sports, Cultural Development and High Level Document

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی